

Handlingsprogram till skydd mot olyckor

BILAGA A - Nomenklatur

Bilaga A Nomenklatur

I detta handlingsprogram har följande nomenklatur använts:

Förkortning/ord	Betydelse
1:e brandman	Se <i>förste brandman</i> .
ADR	”Agreement Européen Relatif au Transport International des Marchandises Dangereuses par Route”. En Europeisk överenskommelse om hur farligt gods skall transporteras på väg. Överenskommelsen innehåller bestämmelser för hur gods klassificeras i olika grupper beroende på godsets egenskaper.
Anspänningstid	Tid från det att larm slås på en brandstation till dess att första räddningsfordon lämnar vagnhallen.
Beredskap	Det antal brandmän och befäl som finns tillgängliga för att rycka ut inom den angivna <i>anspänningstiden</i> .
Brandfarlig vara	Gaser och vätskor som kan antändas vid en temperatur som understiger 100 °C.
Brandman i beredskap	Se <i>räddningspersonal i beredskap</i> . Kallades tidigare för deltidsbrandman.
Brandskyddskontroll	En kontroll av brandskyddet i skorstenar och eldstäder som genomförs regelbundet av skorstensfejartekniker (brandskyddskontroll är en myndighetstillsyn som sker oberoende av sotning).
Deltidsbrandman	Se <i>räddningspersonal i beredskap</i> .
Dubbellarm	Att en redan utlarmad styrka larmas till ett nytt larm innan den första insatsen har avslutats.
Extraordinär händelse	En sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.
F alt. år F.	Förskoleklass.
FBE	Förordning (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor.
FSO	Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor. <i>Exempel FSO 2:2:2 = 2 kap. 2 § 2 stycket Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.</i>
Förste brandman	Person som fungerar som arbetsledare för en grupp brandmän utan att ha genomgått utbildningen <i>Räddningsledare A</i> (och därmed inte kan tjänstgöra som räddningsledare).
Gränslös räddningstjänst	Avtal om att närmaste räddningsstyrka larmas, oberoende av kommuntillhörighet, vid olyckor som kräver skyndsamma insats.
Höjdfordon	Stegbil eller hävare (skylift).
Insatsledare	Person som har genomgått brandbefälsutbildning och som tjänstgör som chef för flera grupper av brandmän.
Insatsledare i beredskap	Se <i>insatsledare</i> samt <i>räddningspersonal i beredskap</i> .
Insatsplanering	Verksamhet som syftar till att upprätta en plan för en byggnad/anläggning eller speciell typ av olycka för att på så sätt underlätta en eventuell räddningsinsats.

Förkortning/ord	Betydelse
Insatstid	Tid från det att larm slås på en brandstation till dess att räddningstjänstens insats börjar påverka olycksförloppet (vatten på branden).
IVPA	I väntan på ambulans. Uppdrag där räddningstjänsten vidtar livsuppehållande åtgärder i väntan på att ambulans skall anlända vid allvarliga sjukdomsfall och skador.
Kemdykning	Inträngande i område med farlig luftförorening eller farlig oxygenbrist för att rädda liv, bekämpa utflöde av kemikalier eller liknande. Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter krävs en minsta bemanning om ett befäl och 4 brandmän för att genomföra kemdykning.
Kemstyrka 1	Benämning, inom <i>Räddsam E</i> , på räddningsstyrka som har utbildning och utrustning för att genomföra <i>kemdykning</i> i livräddande syfte eller kemdykning i syfte att begränsa <u>mindre</u> utsläpp av kemikalier som ej skadar huden eller tas upp genom huden. Utrustningen omfattar skyddsdräkter för att agera i en miljö med spill av brandfarlig vätska.
Kemstyrka 2	Benämning, inom <i>Räddsam E</i> , på räddningsstyrka som har utbildning och utrustning för att genomföra <i>kemdykning</i> i livräddande syfte eller kemdykning i syfte att begränsa <u>större</u> utsläpp av kemikalier. Utrustningen omfattar skyddsdräkter för att agera i en miljö med mycket kalla kemikalier, kemikalier som kan skada huden samt kemikalier som kan tas upp genom huden.
LBE	Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.
LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. <i>Exempel LSO 2:2 = 2 kap. 2 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.</i>
Nationella mål	Övergripande mål för arbetet med skydd mot olyckor som finns angivna i <i>LSO</i> .
Olycka	En plötslig händelse som resulterar i något negativt. I normalfallet omfattar olycksbegreppet oavsiktliga händelser. Vissa undantag har görs normalt från principen. Till exempel betraktas anlagda bränder som olyckor. Jmf. <i>skada</i> .
Prestationsmål	Mål som har fokus på vad kommunen skall arbeta med för att <i>säkerhetsmålen</i> skall uppnås.
Risk	En sammanvägning av sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvenserna av densamma (risk = sannolikhet × konsekvens).
Riskanalys	Systematisk genomgång av ett system i syfte att identifiera händelser som kan leda till oönskade konsekvenser, samt värdera dessa konsekvenser och bedöma deras sannolikheter.
Riskinventering	Sammanställning av kända risker.
Räddningsenhet	En grupp bestående av fyra brandmän och ett befäl som bemannar en <i>släck-/räddningsbil</i> . Gruppen skall självständigt kunna utföra mindre komplicerad <i>rökdykning</i> och annat räddningsarbete.

Förkortning/ord	Betydelse
Räddningsinsats	Insats där kriterierna för räddningstjänst enligt LSO 1:2 och 1:4 är uppfyllda. D.v.s. det har inträffat en olycka eller är en överhängande fara för olycka samtidigt som behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt är sådana att det är påkallat att staten eller kommunen genomför en räddningsinsats.
Räddningsledare	Den person som leder en räddningsinsats och har mandat att fatta beslut om ingrepp i annans rätt och tjänsteplikt. Räddningsledare är räddningschefen eller den person som räddningschefen har utsett. För att tjänstgöra som räddningsledare måste personen i fråga lägst ha genomgått utbildningen Räddningsledare A.
Räddningspersonal i beredskap	Personal som har annan huvudarbetsgivare än <i>Räddningstjänsten</i> men upprätthåller en beredskap för att kunna rycka ut inom den angivna anspänningstiden.
Räddningstjänsten	Med Räddningstjänsten avses, i detta handlingsprogram, Söderköpings kommuns räddningstjänst.
Räddningsverket	Se <i>Statens räddningsverk</i> .
Räddsam E	En samarbetsorganisation mellan räddningstjänsterna inom Östergötlands län.
Rökdykning	Inträngande i tät brandrök, vanligen inomhus, för att rädda liv eller bekämpa brand eller liknande. Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter krävs en minsta bemanning om ett befäl och 4 brandmän för att genomföra rökdykning.
Simkunnighet	Svenska livräddningssällskapet har definierat simkunnighet som: ”Att kunna falla i vattnet och därefter kunna simma 200m på djupt vatten”.
Skada	Beteckning på den vanligtvis den kroppsliga konsekvensen av oavsiktliga händelser (olyckor) eller avsiktliga händelser (våldshandlingar av annan person eller självdestruktiva handlingar som suicid (självmord) och suicidförsök). I vissa fall är det oklart om något uppsåt funnits bakom handlingen. Skadebegreppet kan också användas för att beteckna effekter på miljö, egendom och viktiga samhällsfunktioner till följd av olyckor eller avsiktliga händelser. Jmf. <i>olycka</i> .
Skriftlig redogörelse	En redogörelse för brandskyddet som ägare till byggnader och anläggningar, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav, skall lämna till kommunen.
Släck-/räddningsbil	Brandbil utrustad för såväl brandsläckning som räddning vid t.ex. trafikolyckor.
Splashdräkt	Dräkt som skyddar mot att vätska tränger in i branddräkten vid insatser med utsläpp av brandfarliga vätskor.
Statens räddningsverk	Statlig myndighet som verkar för ett säkrare samhälle. Räddningsverket sprider kunskap och arbetar med föreskrifter, råd och stöd för att minska antalet olyckor och deras effekter. Även tillsynsmyndighet över länsstyrelser och kommuner enligt LSO.
Styrkeledare	Person som har genomgått brandbefälsutbildning och som tjänstgör som chef för en grupp brandmän.

Förkortning/ord	Betydelse
Utvärdering	Verksamhet som syftar till att kritiskt granska och bedöma det arbete som bedrivits. Jmf. <i>uppföljning</i> .
Styrkeledare i beredskap	Se <i>styrkeledare</i> samt <i>räddningspersonal i beredskap</i> . Kallades tidigare för deltdisbrandförman.
Säkerhetsmål	Mål som har ett medborgarperspektiv och som anger vad/vilken effekt som skall uppnås. Säkerhetsmålen bryts ned i <i>prestationsmål</i> .
Tankbil	Brandbil utrustad med minst 6 m ³ vattentank, skumtank samt skumkanon.
Tung räddning	<i>Räddningsinsatser</i> som kräver särskild utrustning. T.ex. i samband med trafikolyckor där stora fordon (totalvikt > 3,5 ton) är inblandade.
Uppföljning	Verksamhet som syftar till att under pågående arbete studera vad som händer i syfte att göra eventuella korrigeringar i arbetet. Jmf. <i>utvärdering</i> .